

Læknin segði eg var sjónleikari

– Ikki fyrr enn 67 ár seinni gekk tað út, sum læknin hevði sagt um meg, at eg var ein sjónleikari. Hesuferð var tað eisini ein lækni, sum valdi meg út

FRANTS JENSEN

Eyguni gerast stór, og smíðið hómast aftanfyrri tað skeggvaksna andlit, meðan fuglfirðingurin, Hans Jacob Hansen sigur frá, tá ið hann hevði eina av sínum størstu upplivingum í lívinum.

Eg hugsaði, her var eingin møguleiki

– Eg hoyrði teir lýstu í útvarpinum eftir statistum at spæla við í filminum Barbara. Eg hugsaði, tað kundi verða spennandi at royna. Trupulleikin var kortini, at eg júst tá var plússaður. Eg teknaði meg kortini og lat hár og skegg vaksa.

– Eg segði ikki nakað fyrri konuni, men tá ið hon vildi hava meg at klippa mær fram móti jólam, mátti eg siga henni, hvussu var.

– Eg visti, at møguleiki bara var fyrri einum lítum leikluti, men eg boðaði frá, at eg var áhugaður.

Hans Jacob fekk síðani boð at koma til eina roynd, og tá gjørdist hann rættiliga bisin.

– Tá ið eg kom inn, sótu kanska eini 30 onnur fólk og skuldu royna, um tey kundu nýtast sum statistar. Eg hugsaði beinavegin, at her var eingin møguleiki.

Spældi maður í ørviti

Tá ið tað var hansara tútur, var hann biðin at siga eina huldusøgu.

– Eg segði beinavegin, at eg dugdi onga huldusøgu. Men so kom eg at minnst søguna, sum systir mín hevði sagt mær um jarðarmóðurina í huldusøgunum, og hana segði eg. Eg fekk at vita aftaná, at eg ikki skuldi hava tær stóru vónirnar um at sleppa við, men tá ið ein tíð var frálíðin fekk eg boðini, at eg skuldi vera

við.

Hans Jacob hevði lisið bókina um Barbaru áðrenn. Tí fann hann skjótt fram stykkið um Tormóð, sum segði frá huldusøgum. Hann skuldi nevnliga sjálvur hava leiklutin sum Tormóð í filminum. Hetta stykki lærði hann seg uttanat.

– Í bókini um Barbaru er Tormóður ein maður, sum gongur í ørviti og barnðómi. Eg hugsaði, hetta fór at vera trupult at spæla. Men so kom eg at hugsa um allar teir gomlu fuglfirðingarnar, sum nú vóru deyðir, men sum eg kendi, og sum høvdu verið í ørviti. Eg f-myndaði mær, at soleiðis mátti hesin Tormóður verða.

– Tá ið eingin var inni, royndi eg at venja meg at spæla henda persónin. Eg hevði eisini vidiótól standandi frá at taka upp av mær, og hugði eg eftir tí aftaná, fyrri at læra betri, sigur Hans Jacob Hansen og flennir í kiki.

Upptøkurar riggaðu fyrstu ferð

Malmros ringdi sjálvur dagin fyrri upptøkurar fyrri at tosa við Hans Jacob.

Tá ið hann kom til Dúguarðar í Saksun, sótu allir leikarnir har og fleiri av statistunum eisini.

– Eg skuldi royna tað, eg hevði vant frammanfyrri teimum, áðrenn sjálvur upptøkurnar vórðu gjørdar. Aftaná kemur Malmros beinavegin til mín aftaná og sigur, at hatta var alt, alt ov dramatiskt. Eg royni nakrar ferðir afturat, men hann sigur hvørja ferð, at tað er ov dramatiskt.

Einki verður tikið upp tann dagin, men Hans Jacob fær boð um at koma aftur dagin eftir.

Harmoniku hevur Hans Jacob Hansen spælt síðani hann var 16 ára gamal. Í fjóra ár hevði hann eisini Fuglafjarðar Harmonikuskúla.

– Glæður var eg, tí so slapp eg at vera saman við teimum ein dag afturat. Malmros sigur dagin eftir við meg, at eg ikki skal royna at spæla nakar annan persónur enn tann eg sjálvur eri. Í hesum hevði eg mis-skilt hann áður.

– Gjørt var síðani klárt til upptøkur, og eg byrjaði við at blása frøðuna av mjólkini. Tá ið eg eri liðugur við mín leiklut, kemur Malmros yvir til mín, klappar meg á øksluna og sigur: „Det var ríktig, ríktig, ríktig gódt“. Upptøkurar riggaðu tiskil fyrstuferð. Malmros

vildi tó hava eina upptøku afturat, fyrri at vissa seg í, at alt var sum tað skuldi – og tað fekk hann.

– Ein dóttir mín, sum býr í Danmark segði mær aftaná, at Malmros hevði tosað við hana. Tá visti hann ikki, hvussu hann skuldi gera við henda mannin, sum skuldi siga frá huldusøgum.

Sjónleikari longu sum 1 ára gamal

Tað var undarligt, at eg soleiðis skuldi enda sum filmsleikari. Men tað var tó spátt mær frammanundan. Eg minnst, systir mín segði

mær, at eg bara sum eitt ára gamal hevði verið sera sjúk. Læknin kom at hyggja eftir mær, men hann sigur eftir lítari løtu, at eg als ikki var sjúk. Eg spældi bara sjónleik, og ein sjónleikari fór eg at vera, segði hann. Hvørki mamma ella pápi vildu hoyra talan um hetta. Pápi var jú útróðrarmaður og hann vildi heldur hava meg at gera nakað til nytta enn bara at vera ein sjónleikari.

– Men nú 67 ár seinni gekk tað út, sum læknin hevði sagt, at eg skuldi vera sjónleikari. Hesuferð var tað eisini ein lækni, sum valdi meg út – læknin Malmros.

Sungði kingó í London

Sjálvt um tað nú skjótt vera tvey ár síðani, at upptøkurar til Barbaru vóru gjørdar, hevur nú 70 ára gamli Hans Jacob Hansen ikki enn klist ser hárið ella raka sær. Hárið hevur tí vaksið í teini fjóra ár og kemur langt niður á ryggin. Hans Jacob hevur bundið tað í ein hesthala aftanfyrri. Og at klippa sær hevur hann ongær ætlanir um – í hvussu er ikki enn.

– Skal eg vera ein listamaður, so skal eg eisini siggja eitt sindur listarligur út. Tú sært fleiri aðrar, sum siggja eitt sindur øðrvísi út. Fólk vænta sær líkasam nakað meir, tá ið ein sær eitt sindur øðrvísi út.

Sjálvt um Hans Jacob ikki hevur nakran leiklut sum

filmsleikari í løtuni, so vísir hann ofta fram aðrar síðir av listarmanninum í sær. Í løtuni lærir hann seg nakrar kingosangir, sum hann skal syngja saman við millum annað Niels Midjord í Havnar kirkju, nakað fyrri Ólavsøku.

Sjálvur hevur Hans Jacob ikki sungið nakað kingó, men pápi hansara gjørdi tað. Í dag læra teir seg kingó á ein nógv meir framkomman hátt – á teldu. Høvdu teir gomlu vita, at tað eisini ber til.

Hetta verður tó ikki fyrstu ferð, at Hans Jacob fer at syngja kingó. Tá ið hann á páskum saman við manskórinum í Fuglafirði var á ferð í London, sang hann eisini kingó í eini av kirkjunum har.

– Fleiri danir vóru eisini og lurtaðu, og teir undraðust stórliga og takkaðu mær aftaná. Eisini eingilsmenn vóru hilsnir av kingosanginum.

Harmonikuundirvísing

Tað, Hans Jacob annars er mest kendur fyrri innan tað tónleikaralig økið, man gívað vera harmonikuspæl. Longu sum 16 ára gamal byrjaði hann at spæla í dansistovuini. Hann hevur spælt nógva aðrastaðni eisini, bæði saman við øðrum og einsamallur.

Í fjóra ár fyrst í nítíðrunum hevði hann eisini Fuglafjarðar Harmonikuskúla, har hann í kvøldskúlskipanini undirvísti í harmonikuspæli. Hans Jacob gjørdi eisini eina bók í samband við undirvísingina.

– Hetta var sera stuttligt, men tíverri gjørdust tað ov fáir næmingar, og tí datt tað niðurfyrri aftur. GladA

Yrkir á telduni

At skriva hevur Hans Jacob eisini dáma væl. Í fleiri ár skrivaði hann »Dagsins mál« til Dimmaletting, og eina bók hevur hann eisini givið út. Í hesi bókini, »Brúnni« vóru bæði yrkingar og ymskar hugleiðingar.

– Teldu dámar mær annars væl at nýta, tá ið eg yrki. Tað er nógv lættari enn við skrivmaskinu, tí har kanst tú allatíðina broyta og rætta. Men tíverri er teldan í ólagi nú, og tí fái eg ikki gjørt nakað serligt við tað nú.

Hans Jacob hevur annars siglt í fleiri ár, hann hevur róð út í Íslandi, og í 23 ár landaði hann hjá Havsbrún.

Eyguni eru við at farast, og tí far hann ikki lisið so nógv uttan tað er er við stóran skrift.

– Annars fái er altíð við okkurt. Eg havi ein bát standandi her omanfyrri húsini, sum eg putlist eitt sindur við. Eg plagi eisini at egna fyrri beiggja mín.

Eitt annað hevur Hans Jacob Hansen eisini gjørt síðstu tíðina. Hann koyrir runt í býnum við sínum eyðkenda reyða knallert-skutara

Frá veitslukvøldinum í Norðurlandahúsinum, tá ið filmurin av Barbaru var frumsýndur. Nakrir av føroysku leikaranum saman við Nils Malmros, Anneke von der Lippe og Lars Simonsen. Føroyingarnir eru Erling Eysturoy, Høgni Joensen og Hans Jacob Hansen